

Sygn. akt I Ns 611/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2016 roku

Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Kazimierz Firlej

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Sikora

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 roku w Suchej Beskidzkiej na rozprawie

sprawy z wniosku I. S.

z udziałem S. B., D. K., M. B., P. K., S. Ś., Z. K., K. B., J. K. (1), G. K., D. W., M. P., D. M., F. B.

o stwierdzenie nabycia spadku po B. B. i A. B.

postanawia:

1. stwierdzić, że spadek po B. B., synu J. i A., zmarłym w dniu 21.02.1978 roku w Z., gdzie ostatnio zamieszkiwał, na podstawie ustawy nabyli: żona A. B., córka W. i K. - w 10/40 częściach, oraz dzieci: I. S., Z. K., S. Ś., K. B., S. B., H. B., T. B., J. B. (1), W. B. (1), J. K. (2), dzieci B. i A. - po 3/40 części;
2. stwierdzić, że wchodzący w skład spadku po B. B. udział w gospodarstwie rolnym, na podstawie ustawy nabyli: żona A. B., córka W. i K. - w 4/16 częściach, oraz dzieci: I. S., K. B., T. B. i J. K. (2), dzieci B. i A. - po 3/16 części;
3. stwierdzić, że spadek po A. B., córce W. i K., zmarłej w dniu 13.12.1984 roku w B., ostatnio zamieszkałej w Z., na podstawie ustawy nabyły dzieci: I. S., Z. K., S. Ś., K. B., S. B., H. B., T. B., J. B. (1), W. B. (1), J. K. (2), dzieci B. i A. - po 1/10 części;
4. stwierdzić, że wchodzący w skład spadku po A. B., córce W. i K. udział w gospodarstwie rolnym, na podstawie ustawy nabyły dzieci: I. S., K. B., T. B. i J. K. (2), dzieci B. i A. - po 1/4 części;
5. stwierdzić, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 611/15

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 27 września 2016 r., sygn. akt I Ns 611/15

Wnioskiem z dnia 27 kwietnia 2015 r. (k. 2) wnioskodawczyni I. S. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po B. B., zmarłym w dniu 21 lutego 1978 r. w Z. oraz po A. B., zmarłej w dniu 13 grudnia 1984 r. w Z.. W uzasadnieniu wnioskodawczyni podała, iż B. B. nie pozostawił testamentu, w dniu śmierci był żonaty, jeden raz zawierał związek małżeński. Z kolei, spadkodawczyni A. B. również nie pozostawił testamentu, a w chwili śmierci była wdową, jeden raz zawierała związek małżeński. Jako spadkobierców wnioskodawczyni podała dzieci spadkodawców: I. S., H. B., Z. K., S. Ś., K. B., S. B., T. B., J. B. (1), W. B. (1) oraz J. K. (2). Jednocześnie, wnioskodawczyni podała, iż spadkobiercy: T. B., J. B. (1), W. B. (1) i J. K. (2) nie żyją. Następcami prawnymi J. K. (2) są D. K., D. W., M. P., R. K. (nie żyje). Po zmarłym W. B. (1) pozostali: G. K. i W. B. (2). Z kolei, J. B. (1) pozostawił córkę J. B. (2). Wnioskodawczyni podała również, iż w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne o pow. 1,5787 ha i udziały w spółce, położone w Z. oraz dom jednorodzinny.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono, iż żaden ze spadkodawców nie pozostawił testamentu, żaden ze spadkobierców nie zrzekł się dziedziczenia po spadkodawcach, nie odrzucił spadku ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia, wobec czego na gruncie niniejszej sprawy zastosowanie znajdują przepisy regulujące porządek dziedziczenia ustawowego.

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (§ 2). Stosownie zaś do brzmienia art. 931 § 1 k.c. do kręgu spadkobierców ustawowych w pierwszej kolejności powołane są do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Wskazane przepisy w przytoczonym brzmieniu obowiązywały w chwili otwarcia spadku po każdym ze spadkodawców w niniejszej sprawie.

Sąd ustalił zgodnie z powyższymi przepisami, że do kręgu spadkobierców ustawowych po spadkodawcy B. B., synu J. i A., należą: żona A. B. w 10/40 częściach oraz ich dzieci: I. S., Z. K., S. Ś., K. B., S. B., H. B., T. B., J. B. (1), W. B. (1), J. K. (2) - po 3/40 części każde z nich. Z kolei, do kręgu spadkobierców ustawowych po spadkodawczyni A. B., córce W. i K., należą jej dzieci: I. S., Z. K., S. Ś., K. B., S. B., H. B., T. B., J. B. (1), W. B. (1), J. K. (2), którzy dziedziczą w 1/10 części każde z nich. W związku z powyższym, Sąd orzekł jak w pkt. 1 i 3 sentencji postanowienia.

Wobec tego, że w skład spadku po spadkodawcach wchodzi udział w gospodarstwie rolnym położonym w Z., Sąd musiał orzec osobno, kto dziedziczy w tym zakresie i zbadać kwalifikacje spadkobierców do dziedziczenia zgodnie z art. 670 § 2 k.p.c., który znajduje w niniejszej sprawie zastosowanie na mocy art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1990 r., Nr 55, poz. 318).

W myśl obowiązującego w dniu 21 lutego 1978 r. - tj. dacie śmierci spadkodawcy B. B. - przepisu art. 1059 § 1 k.c., dzieci spadkodawcy dziedziczą z ustawy gospodarstwo rolne, jeżeli:

- 1) Bezpośrednio przed otwarciem spadku pracowały w tym gospodarstwie albo
- 2) w chwili otwarcia spadku są członkami rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub pracują w gospodarstwie rolnym takiej spółdzielni, albo
- 3) w chwili otwarcia spadku bądź prowadzą inne indywidualne gospodarstwo rolne, bądź też pracują w gospodarstwie rolnym swoich rodziców, małżonka lub jego rodziców, albo
- 4) w chwili otwarcia spadku bądź są małoletnie, bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół, albo
- 5) w chwili otwarcia spadku są trwale niezdolne do pracy.

Stosownie do treści § 2 powołanego przepisu, jeżeli żadne z dzieci spadkodawcy nie odpowiada jednemu z warunków przewidzianych w punktach 1, 2 lub 3 paragrafu poprzedzającego, dziedziczą z ustawy gospodarstwo te spośród nich, które mają kwalifikacje do prowadzenia gospodarstwa rolnego i nie później niż przed upływem sześciu miesięcy od otwarcia spadku oświadczą w sądzie lub w państwowym biurze notarialnym gotowość prowadzenia gospodarstwa należącego do spadku. Zgodnie z art. 1060 § 1 k.c. przepisy artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio do dziedziczenia z ustawy przez małżonka spadkodawcy, jak również do dziedziczenia z ustawy przez wnuków spadkodawcy powołanych stosownie do przepisu art. 931 § 2 k.c. Z kolei, dalsi zstępni spadkodawcy nie są powołani z ustawy do dziedziczenia gospodarstwa rolnego.

W ocenie Sądu, w dacie śmierci spadkodawcy B. B. kwalifikacje do dziedziczenia spadkowego gospodarstwa rolnego mieli jedynie: żona spadkodawcy - A. B. oraz dzieci: I. S., K. B., T. B. i J. K. (2). Żona spadkodawcy - A. B. oraz dzieci: I. S., K. B. i T. B. bezpośrednio przed otwarciem spadku po B. B. pracowały stale bezpośrednio przy produkcji rolnej w spadkowych gospodarstwach rolnych, a więc spełniały warunek określony w art. 1059 § 1 pkt 1 k.c. Z kolei, J. K.

(2) w chwili otwarcia spadku po B. B. pracowała stale bezpośrednio przy produkcji rolnej w gospodarstwie swojego męża- P. K., położonym w P., wykonując wszystkie prace niezbędne dla jego funkcjonowania, wobec czego spełniała warunek opisany w art. 1059 § 1 pkt 3 k.c. Powyższe okoliczności były bezsporne na gruncie niniejszej sprawy. Mając na względzie powyższe, należało przyjąć, iż udział w spadkowym gospodarstwie rolnym po B. B. nabyli: żona- A. B. w 4/16 częściach oraz dzieci: I. S., K. B., T. B. i J. K. (2) – po 3/16 części.

Z kolei, w chwili śmierci spadkodawczyni A. B., tj. 13 grudnia 1984 r. obowiązywał art. 1059 k.c., który stanowił, iż spadkobiercy dziedziczą z ustawy gospodarstwo rolne, jeżeli w chwili otwarcia spadku:

- 1) odpowiadają warunkom wymaganym dla nabycia własności nieruchomości rolnej w drodze przeniesienia własności albo
- 2) są małoletni bądź pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół, albo
- 3) są trwale niezdolni do pracy.

Warunki, o którym mowa w pkt. 1 powołanego przepisu określał art. 160 § 1 k.c., który w ówczesnym brzmieniu stanowił, iż własność nieruchomości rolnej lub jej część może być przeniesiona na rzecz osoby fizycznej tylko wtedy, gdy nabywca:

- a) stale pracuje w jakimkolwiek gospodarstwie rolnym bezpośrednio przy produkcji rolnej albo
- b) ma kwalifikacje do prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Wskazane kwalifikacje do prowadzenia gospodarstwa rolnego określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 listopada 1964 r.- w sprawie przenoszenia własności nieruchomości rolnych, znoszenia współwłasności takich nieruchomości oraz dziedziczenia gospodarstw rolnych (Dz. U. z dnia 09.04.1983 r.). I tak w § 3 ust. 1 powołanego Rozporządzenia wskazano, iż za kwalifikacje do prowadzenia gospodarstwa rolnego uważa się ukończenie szkoły rolniczej, przysposobienia rolniczego lub uzyskanie tytułu kwalifikacyjnego w zawodach rolniczych.

Mając na względzie powyższe uregulowania, Sąd uznał wobec zgodnych oświadczeń uczestników w tym zakresie, iż kwalifikacje do dziedziczenia spadkowych gospodarstw rolnych po A. B. spełniały jedynie: I. S., K. B., T. B. oraz J. K. (2). I. S., K. B. oraz T. B. w chwili otwarcia spadku pracowali stale bezpośrednio przy produkcji rolnej w spadkowych gospodarstwach rolnych, wykonując wszystkie prace niezbędne dla ich funkcjonowania. Z kolei, J. K. (2) taką pracę wykonywała w gospodarstwie rolnym swojego męża P. K. w P.. Wobec tego wskazani spadkobiercy spełniali przesłankę określoną w art. 1059 k.c. w zw. z art. 160 § 1 lit a k.c., w konsekwencji udział w spadkowym gospodarstwie rolnym nabyli w 1/4 części każdy z nich, o czym orzeczono w pkt. 4 sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt. 5 sentencji postanowienia na podstawie ogólnej zasady rozkładu kosztów w postępowaniu nieprocesowym, określonej w art. 520 § 1 k.c.